

KURJER CZĘSTOCHOWSKI

Niezależny dziennik polityczny, społeczny, gospodarczy i literacki.

Redakcja i Administracja: Częstochowa, ul. Najśw. Panny Marji 41. Telef. Nr 6.

Ceny ogłoszeń: za wiersz milimetrový przed tekstem 1 złoty, w tekście 50 gr., za tekstem 40 gr. Drobne ogłoszenia po 5 gr. za wyraz. Najmniej 50 gr.

Rękopisów nadesł. Redakcja nie zwraca. **Redaktor przyjmuje od g. 6—7 w.** | **Prenumerata miesięcznie wynosi zł. 2 zamiejscowa zł. 2.50**

W 15-tą rocznicę Rarańczy

Z dniem dzisiejszym przypada 15-ta rocznica chwili przełomowej w dziejach Brygady — przejścia przez front austriacki pod Rarańczą.

Znaczenie Rarańczy w dziejach walk o wyzwolenie Polski jest olbrzymie.

Po haniebnym pokoju brzeskim zawartym dnia 9 lutego 1918 roku pomiędzy państwami centralnymi i Rosją Sowiecką i oddającym pod obce panowanie ziemię nawskroś polską, Chełmszczyznę i Podlasie, w szeregach żołnierzy II Brygady zwrzało, zrozumiano że podeptana została nanowo godność narodu, że dokonywa się nowy rozbiór Polski.

Rarańcza miała skutki wojskowe i polityczne.

Do pierwszych należy połączenie się z II-im Korpusem Wschodnim a następnie bitwa pod Kaniowem z Niemcami, do drugich — układ zawarty dnia 2 marca 1918 r. w Jassach między komitetem wykonawczym polskich żołnierzy frontu rumuńskiego z przedstawicielami państw Ententy, gwarantujący Niepodległość Polski. W sfinalizowaniu tej umowy brał udział z ramienia II Brygady, jej szef sztabu śp. mjr. szt. gen. Gniady, który zresztą był inicjatorem wspomnianej umowy.

Stu oficerów i około 1800 legionistów II Brygady przeszło wśród całonocnej walki z 15 na 16 lutego 1918 r. labirynt trzech pozycji pod Rarańczą i ruszyło w głąb Ukrainy.

Dnia 15 lutego o godz. 6 ej wieczorem ruszają pierwsze oddziały dla unieszkodliwienia artylerji austriackiej, zajmującej odcinek przebiecia się Brygady.

Zbliżała się północ, gdy przed miejscowością Mabalą skręcono na Rarańczę. Wtem z ciemności wyłoniła się tyraljera austriacka.

Posypały się strzały. Zanim Austriacy zdążyli się zorientować już ich karabiny maszynowe znalazły się w rękach legionistów. Dwa bataljony piechoty austriackiej zostały rozbite i wzięte do niewoli. Droga na Rarańczę stała otworem.

Pierwsze okopy austriackie były puste. Pozostały jeszcze okopy rosyjskie. Lecz i te okazały się niezajęte. W tej chwili grmieć zaczyna austriacka artylerja. Od jej strzałów krwawi 3-ci pułk II Brygady. Po chwili Brygada przechodzi przez Rokitną.

Odcięte zostały artylerja, tabory i

Podczas wybuchu w Neunkirchen 54 zabitych.

Berlin. — Według oficjalnych danych, ofiarą straszliwej eksplozji zbiornika z gazem w Neunkirchen padło 54 osoby, w tem 23 kobiety i 5 dzieci, zabitych. W szpitalach przebywa jeszcze 166 ciężko rannych. Pogrzeb zabitych ofiar odbędzie się z udziałem wicekanclerza Papena, który przybył już samolotem do Saanbrücken.

W konkducie pogrzebowym wezmą prawdopodobnie również udział przedstawiciele władz francuskich z sąsiedztwa Saary. Wobec możliwości komunistycznych wystąpień policja przedsięwzięła wszelkie środki ostrożności.

zakłady. Austriacki pierścień pod Rarańczą zacieśniał się co raz bardziej. W gorącej walce nierównych sił ulec musieli słabsi. Tych, którym nie było danem przedostać się wraz z piechotą, odstawiono pod karabinami do obozów Husztu i Saldoboszu lub więzień Mermosz — Szigetu.

Tak zakończyła się historyczna w dziejach II Brygady noc z 15 na 16 lutego 1918 roku.

W roku bieżącym ze względów praktycznych (sobota i niedziela) odbędzie się uroczystość obchodu, 15-to lecia Rarańczy miast 15-go, 18 i 19 bm. W dniach tych nastąpi spro-

Sejm przyjął budżet na r. 1933-34

Warszawa. — Na wczorajszym posiedzeniu Sejmu odbyło się trzecie czytanie ustawy skarbowej na rok 1933 | 4. Przed głosowaniem odbyła się jeszcze dyskusja, którą rozpoczął generalny referent budżetu, pos. Miedziński (BB), a w czasie której poszczególne kluby składywały deklaracje o swym stanowisku wobec Rządu i budżetu. Zabierali głos pos. Stroiński (K. N.), Róg (Str. Lud.), Niedziałkowski (PPS), Lucki (Kl. Ukr.), Półjan (Ch. D.), Thon (Kl. Żyd.), Jaremiacz (Biał.) i Michałkiewicz (Str. Agr.).

Z kolei posłom opozycyjnym odpowiedział gen. referent pos. Miedziński, poczem przystąpiono do głosowania. Budżet i ustawę skarbową przyjęto w trzecim czytaniu.

Marszałek Izby stwierdził, że budżet został uchwalony w terminie konstytucyjnym. Przewiduje on dochody w wysokości 2,055,800 tys. zł. a wydatki — 2,451,980 tys. złotych.

ODPOWIEDZ SEJMU

NA PROWOKACJĘ HITLERA

Warszawa. — Słowa Hitlera, który — jak donosiliśmy we wczorajszym numerze naszego pisma — redaktorowi londyńskiego „Sunday Express” oświadczył, że „korytarz polski musi

W Niemczech krew się leje Mordercze walki bojówek partyjnych w Rzeszy

Berlin. — Krwawe rozruchy przybrały na ostrości.

Z Wrocławia, Eisleben, Dortmundu, Muenster i t.p. donoszą o licznych ofiarach zająć. Wszędzie dochodziło do strzelaniny na ulicach miast.

Do licznych starć doszło również w ciągu ubiegłej doby w Berlinie, gdzie wskutek bójki pomiędzy komunistami a narodowymi socjalistami odniosło rany 10 osób, — 4 osoby zabite. Policja wielokrotnie interwenjując, aresztowała wielu uczestników bójek i skonfiskowała pewną ilość broni palnej.

Do niezwykle krwawego starcia doszło pomiędzy komunistami i hitlerowcami w miasteczku przemysłowym Eisleben.

Z siedziby organizacji komunistycznej zaczęto nagle ostrzeliwać pochód oddziałów szturmowych. Wywiązała się ostra wymiana strzałów pomiędzy obu stronami. Trzech uczestników zająć padło trupem na miej-

wadzenie prochów dwóch wybitnych żołnierzy II Brygady, poległych na obczyźnie — śp. ppułk. Bogusława Szula i śp. kpt. Rudolfa Brandysa. Równocześnie ekshumowane będą zwłoki śp. mjr. Gniadego i złożone we wspólnym grobowcu w Warszawie, który projektował artysta malarz mjr. rez. Antoni Miszewski, były legionista. W uroczystościach tych weźmie udział cała Polska, gdyż równocześnie w Warszawie odbywać się będzie zjazd P.O.W., to też zjadą się do stolicy ze wszystkich krańców Rzplitej, b. uczestnicy walk II Brygady Legionów, by wspólnie uczcić 15-letnią rocznicę Rarańczy.

być zwrócony Niemcom” — odbiły się głośnie echem na wczorajszym posiedzeniu plenarnem Sejmu.

Imieniem większości generalny sprawozdawca budżetu pos. Miedziński oświadczył:

Od pierwszej chwili zajęliśmy w tej sprawie wyrazne stanowisko, że na wszelkie nadzieje czyjekolwiek jedyną odpowiedzią Polski mogłoby być słowo Cambonna, a na groźby jedyną odpowiedzią: Przyjdź i weź!

Również i w deklaracjach dwóch największych zkołei polskich stronictw — narodowego i ludowego — odbrzmiewały refleksy butnej zapowiedzi Hitlera. Tylko, że niestety, zarówno p. Stroiński, jak i Róg użyli enuncjacji niemieckiego kanclerza jako okazji do wycieczek polemicznych, osłabiając tem samem znaczenie swych słów.

Jedynie tylko przedstawiciel Chadcji pos. Półjan zareagował na słowa Hitlera bez wyzyskania ich dla celów swej partji. Oświadczył:

— Bezczelne przemówienie Hitlera świadczy, że niebezpieczeństwa zewnętrzne przybierają na sile. Zgodnie z całym społeczeństwem oświadczamy, że dla Polski niema i nie może być żadnej kwestji Pomorza.

scu, 20-tu zaś odniosło rany. Kilku z nich walczy ze śmiercią. W celu położenia kresu starciom musiano wezwać policję z okolicznych miejscowości.

Włochy zbroją Węgry

Tajny sojusz militarny

Paryż. — „Echo de Paris” podtrzymuje nadal swoje twierdzenie o dostarczeniu Węgrom przez Włochy 32 samolotów wojskowych. Z 32 wspomnianych samolotów 12 jest typu myśliwskiego i 20 samolotów obserwacyjnych i bombowych.

Samoloty te już dostarczono i ulokowano w bezpiecznym miejscu na Węgrzech. Transport tych samolotów dokonany został przez przelot na wysokości 6.000 m., tak, aby ich nie można było dostrzec. Ulokowano je w bezpiecznym miejscu na Węgrzech. Stanowią one tylko część transportu,

gdź Węgry zamówili we Włoszech 48 samolotów.

Paryż. — W politycznych kołach francuskich, mimo urzędowych zaprzeczeń włoskich i węgierskich, panuje przekonanie, że Włochy i Węgry zawarły tajny sojusz militarny zwrócony przeciwko obecnym granicom państwa jugosłowiańskiego. Również w tych kołach twierdzą, że Włochy połączyły się tajnym sojuszem z Niemcami.

Rząd Francji wybrnął..

Paryż. — Wczoraj późnym wieczorem udało się doprowadzić do porozumienia między stronictwami rządowymi w sprawie podatku kryzysowego. Radykałowie socjalni zgodzili się na to porozumienie. Herriot oświadczył, iż radykałowie socjalni zdecydowani są poprzeć rząd, i że jego frakcja wystąpi z wiarą w obronie programu rządowego.

Według opinji kół politycznych uchwała radykałów socjalnych odsuwa niebezpieczeństwo kryzysu rządowego.

Nowy biskup polowy Biskup Gall — arcybiskupem Karpathosu

Citta del Vaticano. — Papież przyjął rezygnację ks. biskupa Stanisława Galla ze stanowiska biskupa polowego, mianując go w dowód swego uznania arcybiskupem tytularnym Karpathosu.

Jednocześnie na wakujące stanowisko biskupa polowego Ojciec Sw. zamianował ks. prałata Józefa Gawlinę, b. dyrektora K. A. P., obecnie proboszcza parafji w Królewskiej Hucie, dając mu tytuł biskupa Mariannie.

Do czasu przekazania władzy nowemu biskupowi polowemu ks. arcybiskup. Gall będzie pełnił funkcje biskupa polowego w charakterze administratora apostolskiego.

Japonja występuje z Ligi Narodów

Londyn. — Z Tokjo donoszą, że po ostatniej decyzji Ligi Narodów, nieuznającej państwa mandzurskiego, Japonja zdecydowała się wystąpić z Ligi Narodów. Do tej pory decyzja ta trzymana jest w tajemnicy, jednak gdy Liga nie zmieni swego stanowiska, Japonja opuści Ligę Narodów.

Londyn. — Japońskie siły zbrojne w Mandzurji mają być w końcu marca zwiększone do 57 tysięcy ludzi. W ciągu roku 1933 dywizje japońskie w Mandzurji mają być uzupełnione do składu przewidzianego podczas wojny. Każda dywizja liczyć ma 20 tysięcy ludzi. Liczebność wojsk japońskich w Mandzurji w końcu stycznia wynosiła 40 tysięcy ludzi, nie licząc zandarmej, policji, oraz osadników wojskowych.

Londyn. — Odpowiedź rządu japońskiego na uchwały komisji 19 tu została przekazana telegraficznie do Genewy na ręce przewodniczącego delegacji japońskiej, Matsuko. Odpowiedź japońska ma być opublikowana w poniedziałek.

Japoński minister spraw zagranicznych Uszida odbył konferencję z ambasadorem angielskim, któremu wyłuszczył stanowisko rządu japońskiego wobec uchwał, zapadłych w

Z KRAJU.

Bank Handlowy
proponuje wierzycielom 60 proc.

(—) Ostatnio, jak już donosiliśmy w dwóch instancjach sądowych b. dyrektor upadłego Banku Handlowego w Łodzi Gordowski, oraz kilku wyższych urzędników zostało uwolnionych od zarzutu otwierania fikcyjnych kont ze szkodą dla skarbu państwa.

Obecnie, jak się dowiadujemy, zarząd upadłego Banku Handlowego wystąpił pod adresem wierzycieli z konkretną propozycją zawarcia układu, mianowicie zarząd proponuje regulację należności w wysokości 60 proc., z czego 30 proc. gotówką w ciągu jednego roku od dnia zatwierdzenia układu przez sąd, zaś dalsze 30 proc. akcjami.

Układ ten ma podobno dojść do skutku już w miesiącu lutym.

Autobus w płomieniach
12-tu pasażerów uległo poparzeniu

(—) Na szosie pod wsią Drzewica pow. radomskiego, miała miejsce straszna katastrofa autobusowa.

Autobus pasażerski pod nazwą „Wicher”, kursujący na linii Piotrków — Opoczno — Radom, wskutek defektu motoru, w pewnej chwili, gdy znajdował się w pełnym biegu zapalił się. W autobusie znajdowały się 22 osoby, które ogarnęła panika na widok płomieni.

Likwidacja szajki łódzkich przemytników
Konkurenci monopolu skazani na areszt

Funkcjonariusze łódzkiego komisariatu straży granicznej, w rezultacie przeprowadzenia szeregu rewizji i ujawnienia w związku z tem różnorodności tytoniu przemycanego, doszli do przeświadczenia, iż w kilku wypadkach „towar” dostarczony być musiał przez lepiej zorganizowaną organizację, nie zaś przez pracujących na własną rękę przemytników.

Podjęte zostały szczegółowe dochodzenia, które przez pewien czas nie dawały wyników, albowiem członkowie szajki zachowywali daleką idącą ostrożność, przytem odbiorcy przemycanego tytoniu, uprawiający sprzedaż detaliczną tego zakazanego artykułu, zgodnie zeznawali, że otrzymywali tytoń coraz to od innej osoby, a w każdym wypadku nikt z dostawców nie zdradził swego nazwiska.

Wobec nikłych przez czas pewien wyników dochodzeń funkcjonariusze

Biuro Dzienników i Ogłoszeń
„RENOMA”
wł. Marjan Żukowski

Częstochowa, Aleja 21, tel. 448

PRZYJMUJE: Ogłoszenia do wszystkich pism krajowych i zagranicznych,
POLECA: Dzienniki i czasopisma krajowe i zagraniczne
SPRZEDAJE: Wyroby tytoniowe, papierosy, oraz znaczki stemplowe, pocztowe, weksle i t. p.

KALENDARZE NA ROK 1933.

OBSŁUGA SZYBKA I SOLIDNA

Ponieważ szofer nie mógł zatrzymać auta, pasażerowie zaczęli wyskakiwać z samochodu w pełnym biegu.

Na pomoc pospieszili okoliczni mieszkańcy. Autobusu nie udało uratować i spłonął on niemal doszczętnie.

Z pośród pasażerów 12 osób uległo ciężkiemu poparzeniu i poranieniu reszta zaś odniosła lżejsze obrażenia.

Na miejsce strasznej katastrofy przybyli niezwłocznie przedstawiciele władz administracyjnych ze starostą powiatowym i komendantem pow. policji na czele.

12 osób, ciężiej okaleczonych, przewieziono do szpitala, 10 zaś po operowaniu, udało się o własnych siłach do domów.

Powiadomiona policja wdrożyła dochodzenie, celem stwierdzenia przyczyny katastrofy, oraz kto ponosi winę.

straży granicznej poddali ścisłej obserwacji dworce nietylko kolejowe, lecz również i autobusowe, a nadto pociągi kolejek dojazdowych.

Pewnego dnia zatrzymano z przemytem Aniela Matczak, którą jeden z odbiorców przemycanego towaru poznał jako stałą dostawczynię.

Idąc po nitce do kłębka, mimo wykrotnych zeznań Aniela Matczak, udało się ustalić, iż pozostaje ona w zażyłych stosunkach z jedną z sąsiadek, Feilmanową, jak również z małżonkami Proppe.

Zdołano ustalić, iż wszyscy czworo odbywali częste wycieczki poza miasto.

Konfrontacja potwierdziła podejrzenia funkcjonariuszy komisariatu straży granicznej co do współdziałania wszystkich wymienionych. Ustalono następnie, iż zarówno małżonkowie Proppe, Jan i Alina, jak Amalja Feil-

man oraz Matczak Aniela, nietylko dostarczali tytoń do Łodzi, ale również uprawiali przemyt tytoniu z Niemiec.

W rezultacie przeprowadzonych szczegółowo dochodzeń wszyscy wymienieni stanęli przed sądem okręgowym w Łodzi.

Wina oskarżonych została całkowicie udowodniona.

Najczynniejsza z oskarżonych, Aniela Matczak, skazana została w trzech sprawach: w pierwszej — na tydzień bezwzględnego aresztu, za zawodowość, 227 zł. z zamianą na 10 dni aresztu, w drugiej — 3 tygodnie bezwzględnego aresztu za zawodowość 2.410 zł. grzywny z zamianą na 20 dni aresztu, w trzeciej sprawie — na 4 tygodnie bezwzględnego aresztu, 1.768 zł. grzywny z zamianą na 40 dni aresztu.

Małżonkowie Proppe skazani zostali po 1.768 zł. grzywny z zamianą na 40 dni aresztu.

Feilman skazana została na 2.410 zł. grzywny z zamianą na 30 dni aresztu.

Tajemnicza szajka przemytników tytoniowych, rezydująca w Łodzi została zlikwidowana.

Ze świata.**Powódź w podziemiach**

(x) Niedawno odkryto na Morawach nową, wspaniałą grootę stalaktytową, zwaną grocią Macochy, tudzież zbadano po raz pierwszy całkowicie przepływającą przez tę grootę rzekę podziemną Punkwa.

Aby uprzystępnąć publiczności zwiedzanie tego cudu przyrody, urządzono w labiryncie groty kosztowne oświetlenie elektryczne, tudzież ustawiono pompy, mające utrzymać na

Lekkomyślny młodzieniec
ożenił się z własną babką

(x) W San Francisco w St. Zjedn. zdarzył się wypadek, który przeszedł wszystko, co w amerykańskiej krainie czarów jest możliwe. Pewien młody człowiek ogłosił w dziennikach, że natychmiast ożeni się z zamężną kobietą. „Mniejsza o wiek i wygląd, byle prędko pójsz do ślubu”.

Na taką redakcję inseratu wpłynęli wierzyciele, którzy 21-letniemu młodzieńcowi, tkwiącemu w długach po uszy, zagrozili kryminałem, jeżeli nie spłaci wszystkich pretensyj do określonego terminu. Czy młody utracił czas i głowę do zrobienia wyboru, gdy nadeszły oferty.

Najwięcej podobała mu się oferta 62 letniej damy, która prosto z mostu obiecywała grubszą sumę dolarów. Młodzieniec nie namyślał się i szczerze przypadł do gustu, starej, ale jarej kandydatce do ślubu. Zakończyła się w nim. Szybko załatwili formalności i weszli w swe prawa.

Czas od poznania do ślubu był tak krótki, że znali zaledwie swe nazwiska, a nie mówili o stosunkach rodzinnych. Dopiero urząd stanu cywilnego zajął się ich personaljami i wy-

krzył, że dama była rodzoną babką swojego męża, a on jej rodzonym wnukiem.

Odkrycie przyprawiło babkę o obłęd. Brak kontaktu pomiędzy rodziną spowodował takie skutki.

KĄCIK RADJOWY.

Warszawa, środa 15 lutego

12.10	Płyty gramofonowe.
16.00	Program dla młodzieży.
16.20	Płyty gramofonowe
16.40	Odczyt
17.05	Komunikat hydrograficzny
18.05	Muzyka lekka z kawiarni
15.35	Skrzynka pocztowa
19.30	Feljeton
19.45	Prasowy dziennik radiowy
20.20	Płyty
20.30	Wiadomości sportowe.
21.20	Recital fortepianowy. — Fokowski
22.30	Muzyka taneczna z restauracji
23.00	Muzyka taneczna.

Biuro „WAWEL” posiada największy wybór realności, najkorzystniej pośredniczy przy kupnie i sprzedaży. — Zgłoszenia przyjmuje, oraz informacji udziela bezpłatnie: Biuro „WAWEL” Kraków, Grodzka 60, tel. 108—60 (0—27)

UWAGA!**Nowoczesna wytwórnia papiernicza**
„EXPRES”

Częstochowa, ulica Katedralna Nr 31 (dawniej Strazacka 16)

posiada stale na składzie: wielki wybór zeszytów szkolnych, wszelkiego rodzaju papier oraz materiały pisemne

Sprzedaż wyłącznie hurtowa

(60—37)

CENY KONKURENCYJNE

UWAGA!

Kupcy, Przemysłowcy i Rzemieślnicy, Wierzyciele i Dłużnicy żądają, aby wasze ogłoszenia urzędowe komorników, sądowe, skarbowe i rejestru handlowego, były umieszczane tylko w „Kurjerze Częstochowskim”

Wydawnictwo „Kurjera Częstochowskiego”, chcąc przyjąć, w tak ciężkich czasach, z pomocą miejscowemu społeczeństwu z dniem dzisiejszym obniżyło ceny ogłoszeń urzędowych o **50 proc.** poniżej cen pobieranych przez inne pisma miejscowe od powyższych ogłoszeń. Zaoszczędzicie tak sobie jak i swym dłużnikom zbędnych kosztów.

Pieniądże, zaoszczędzone w ten sposób pozostaną u was. Żądajcie ogłoszenia tylko w „Kurjerze Częstochowskim”

Redakcja i Administracja „Kurjera Częstoch.”

UWAGA!Redaktor i Wydawca: **JÓZEF WAJZNER.**Nakładem Spółdzielni Wydawniczej „**DRUKARZ**”

Druk „Udziałowa” w Częstochowie, ul. Pauny Marji 41.

Żądajcie u każdego sprzedawcy tylko
KURJER CZĘSTOCHOWSKI z bezpłatnym dodatkiem powieściowym